

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної економічної теорії та економічної політики

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ЗЕТ та ЕП
Уперенко М.О.
“ ” 2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 051 « Економіка»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Теорії та моделі управління економікою»
на тему: «Сутність економічного зростання та його проблематика в
Україні»

Виконавець:
Студентка ФЕУП
Лук'янова Жанна Сергіївна _____
/підпис/

Науковий керівник:
Д.е.н, професор
Уперенко Микола Опанасович _____
/підпис/

ОДЕСА – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	6
1.1. Теорія основи економічного зростання.....	6
1.2. Типи економічного зростання.....	12
1.3. Фактори економічного зростання.....	17
РОЗДІЛ 2. МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	31
2.1. Неокласична модель економічного зростання.....	31
2.2. Кейнсіанська модель економічного зростання.....	37
2.3. Сучасні моделі економічного зростання і сучасна практика.....	45
РОЗДІЛ 3. СПІВВІДНОШЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	54
3.1. Наслідки економічного зростання та проблеми його границь....	54
3.2. Механізм забезпечення стійкого економічного розвитку.....	66
3.3. Економічне зростання та розвиток в трансформаційній економіці України.....	74
Висновки.....	90
Список використаних джерел.....	94

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах, які супроводжуються певними кризовими явищами, важливого значення набуває проблема забезпечення належного рівня економічного зростання. В той же час окреслена проблематика є вкрай важливою з точки зору забезпечення протидії негативним факторам посткризовим явищам, які мають місце в умовах сьогодення.

Слід зауважити, що проблема забезпечення економічного зростання на протязі багатьох років й досі залишається в центрі уваги науковців та практиків, таких як: та багато інших.

Важливість зазначених проблем та необхідність їх теоретичного дослідження й практичного обґрунтування обумовили вибір теми магістерської роботи, що вказують на її актуальність.

Метою магістерської роботи є теоретичне обґрунтування і розробка методичних і практичних рекомендацій щодо забезпечення економічного зростання в Україні.

1. Для виконання поставленої мети в роботі вирішені наступні завдання:
2. Узагальнити теорію основи економічного зростання;
3. Окреслити типи економічного зростання;
4. Систематизувати фактори економічного зростання;
5. Узагальнити сутність неокласичної та кейнсіанської моделей економічного зростання;
6. Розглянути сучасні моделі економічного зростання і сучасна практика;
7. Узагальнити наслідки економічного зростання та проблеми його границь;
8. Дослідити поняття стійкого економічного розвитку шляхом співвідношення економічного зростання та економічного розвитку;

9. Розробити напрями забезпечення економічного зростання в умовах трансформаційної економіки.

Об'єктом дослідження є процес економічного зростання.

Предметом дослідження є теоретична і практична база економічного зростання в Україні.

Методи дослідження. Теоретичною, методологічною основою магістерської роботи є сучасна економічна теорія, загальні принципи та методи організації та реалізації моделей економічного зростання. В процесі дослідження використовувався системний підхід щодо вивчення системи економічного зростання та економічного розвитку.

Застосовувались відповідні методи, як загальнонаукові: аналіз та синтез, індукція та дедукція, спостереження та співставлення; так і специфічні, які використовуються: обчислення, анкетування, контрольне порівняння, статистичні та економіко - математичні методи.

Теоретичне значення результатів полягає в уточненні визначення економічного зростання та суміжних з даною дефініцією понять.

Практичне значення результатів дослідження полягає в можливості використання теоретичних і практичних розробок, запропонованих в роботі, які дозволять підвищити рівень економічного зростання в державі.

Робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено мету і завдання, наукову новизну, методи дослідження і практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі «Сутність теорії економічного зростання» систематизовано теоретичне підґрунтя досліджуваного питання.

У другому розділі «Моделі економічного зростання» розкрито характеристики неокласичної та кейнсіанської моделей економічного

зростання, досліджено сучасні моделі економічного зростання і сучасна практика.

В третьому розділі «Співвідношення економічного зростання та економічного розвитку» узагальнено наслідки економічного зростання та проблеми його границь, уточнено поняття стійкого економічного розвитку шляхом розмежування співвідношення економічного зростання та економічного розвитку, розроблено шляхи забезпечення економічного зростання в умовах трансформаційної економіки України.

У висновках наведено підсумки магістерської роботи (наукові і практичні результати).

ВИСНОВКИ

За результатами даного дослідження отримано наступні науково-практичні результати:

Проблема економічного зростання має безперечну актуальність через те, що економічне зростання є бажаним явищем на всіх рівнях економічної системи, а досягти економічного зростання прагнуть як окремі громадяни, так і господарюючі суб'єкти, а також внаслідок того, що економічне зростання забезпечує покращення низки фінансових показників, які мають безперечний вплив на всі верстви населення.

На макроекономічному рівні провідними показниками динаміки економічного зростання є зростання обсягу ВВП; темпи зростання ВВП у розрахунку на душу населення; темпи росту промислового виробництва у цілому, за основними галузями й на душу населення.

Виокремлено та обґрунтовано підходи до визначення поняття «економічне зростання»: як кількісна тенденція збільшення певних показників; як зростання економічної могутності країни; як складова частина економічного розвитку.

Узагальнено відмінні риси понять «економічне зростання» та «економічний розвиток».

Уточнено поняття «економічне зростання» як позитивної тенденції економічного розвитку, що характеризується збільшення показника реального ВВП та супроводжується зростанням економічної могутності держави. Запропоноване визначення відрізняється від існуючих врахуванням відношення досліджуваного поняття до економічного розвитку та

обґрунтуванням базового для визначення такої тенденції показника.

Розглянуто сутність типів економічного зростання: екстенсивного та інтенсивного.

Здійснено аналіз класифікації факторів економічного зростання та перспектив економічного зростання свідчить про можливості подальшого удосконалення методології дослідження та моделювання економічного зростання на основі урахування характеру впливу факторів зростання на попит та пропозицію.

Розглянуто основні засади неокласичної, кейнсіанської моделі економічного зростання та досліджено особливості сучасних моделей економічного зростання. Так, неокласична модель представлена концепцією представника неокласичної школи Р. Солоу, який показав, що нестабільність динамічної рівноваги в неокейнсіанських моделях якраз і є наслідком неврахування взаємозамінності ресурсів. Кейнсіанська модель економічного зростання пов'язана із вченням Дж. Кейнса, у якого було багато прихильників. Вагоме місце в моделях кейнсіанського підходу до економічного зростання займає модель таких економістів як Р. Харрод та Є. Домар. В сучасній науці виділяють кілька моделей економічного зростання, основними з яких є: модель лінійних стадій розвитку (зростання); теорія структурних трансформацій; теорія зовнішньої залежності; неокласична модель вільного ринку; теорія ендогенного зростання; модель сталого розвитку.

Досліджено питання позитивних та негативних наслідків економічного зростання та проблема оптимізації його границь. З цією метою запропоновано використовувати підхід визначення кута нахилу у фазовому просторі.

Розглянуто поняття стійкого економічного розвитку. Під сталістю економічного розвитку слід розуміти її здатність стабільно функціонувати і розвиватися в довгостроковій перспективі в умовах внутрішнього і

зовнішнього середовища, що змінюється. Дослідження сталого економічного розвитку регіону виявило, що одним з критеріїв його досягнення є економічна безпека. Тому запропоновано шляхи забезпечення сталого економічного розвитку.

Розроблено та обґрунтовано напрями забезпечення економічного розвитку з урахуванням загроз трансформаційних умов сучасної економіки.

Отже можна узагальнити наступні пропозиції:

Пропозиції з економіки зростання необхідно:

- знизити податкове навантаження на підприємства, яке у нас є у 2 рази вищим, ніж у розвинутих країнах, одночасно запровадивши прогресивну шкалу оподаткування фізичних осіб (у розмірі 40% доходів). Такі заходи забезпечать зростання доходів бюджету і відповідатимуть тенденціям Західної Європи і США;
- збільшити норму амортизаційних відрахувань, інституційно забезпечивши їх цільове використання;
- реалізувати великі інфраструктурні проекти із значним мультиплікативним ефектом, особливо ті, в яких формуються національні ланцюжки створення доданої вартості. Для цього слід розробити механізми проектного фінансування, тоді грошова пропозиція, яка зростає, не стане проінфляційним фактором;
- застосовувати оптимальне поєднання інноваційного та інвестиційного забезпечення.

Пропозиції з теорії економічного зростання:

- уточнено поняття «економічне зростання» та обґрунтовано відмінні риси понять «економічне зростання» та «економічний розвиток»;
- розглянуто сутність типів економічного зростання: екстенсивного та інтенсивного, здійснено аналіз класифікації факторів економічного

зростання та перспектив економічного зростання;

- обґрунтовано поняття сталого економічного розвитку.

З метою створення умов для полегшення приватного бізнесу розробити закон: « Про залучення приватних інвестицій в економіку України».

Створити умови для зміни структури економіки з метою підвищення у додатковій вартості частки продукції високого ступення готовності.

Вжити заходи для підвищення в експортоорієнтованих галузях частки готової продукції.

Задля покращення інвестиційного клімату в Україні, тим самим активізування притоку іноземного капіталу в Україну, доцільно реалізовувати державну політику, яка здійснювалася б за такими напрямками:

- забезпечення надійного інституційного захисту прав інвесторів;
- вдосконалення нормативно-правової бази підприємницької та інвестиційної діяльності;
- сприяння розвитку науки, науково-технічної та інноваційної діяльності;
- вдосконалення системи корпоративного управління та процедури банкрутства;
- розробка скоординованої державної політики у сфері державних запозичень;
- вдосконалення державної політики у сфері приватизації державних підприємств та її реалізації;
- реформування діючої амортизаційної та податкової системи в Україні;
- створення в Україні дієвого механізму протидії корупції;
- розвиток фінансової сфери.

При цьому необхідно створювати пільгові умови для інвесторів, що

здійснюють інвестиційну діяльність у соціально важливих напрямках, насамперед: соціальній сфері; технічному і технологічному вдосконаленні виробництва; створенні нових робочих місць для громадян, які потребують соціального захисту; реалізації інноваційних проектів.

Список використаних джерел

1. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін: навч. посіб. - К.: Заповіт, 1996. - 240 с.
2. Вагапова Я.Я. Моделирование экономического роста с учетом экологического и социального факторов / Я.Я.Вагапова. – М.: МАКС Пресс, 2007. – 128 с.
3. Гальчинский А. С. Кризис и циклы мирового развития /А. С. Гальчинский. - [2-е изд.]. - К.: АДЕФ-Украина, 2010. - 480 с.
4. Геець В.М. Якісні зміни в економіці України є нагальними // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 4(218). – С. 5–9.
5. Горбачев В. В. Симметрия и асимметрия в их различных и физических проявлениях / В. В. Горбачев [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.hi-edu.ru/e-books/xbook131/01/part-008.htm#i1912>.
6. Горяна І. В. Формування методики оцінювання сталості розвитку регіонів // Економічний аналіз. – 2013. – Т. 14. – № 1. – С. 59–63.
7. Гэос Д. Дилема Брюсея: чи врятує соціальну модель Європи більше інтеграції? / Даніель Гэос //День. - 2013. - № 2. - С. 3.
8. Данилишин Б. М. Природно- екологічний потенціал в стратегії сталого розвитку України / Б. М. Данилишин // Наука та наукознавство : Міжнародний науковий журнал . – 2006 . – № 3. – С. 94–101.
9. Данилишин Б. М. Феноменологічні альтернативи економічного зростання України: моногр. у 2 т. /Б. М. Данилишин, В. В. Микитенко. - К.: Нічлава, 2008.
10. Економіка України: стратегія і політика довгострокового

розвитку /за ред. В. М. Гэйця. - К.: ін-т екон. прогнозування: Фенікс, 2003. - 346 с.

11. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.:С. В. Мочерний та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.

12. Економічний словник-довідник/за ред. С. В. Мочерного. - К.: Феміна, 1995. - 368 с.

13. Експерти назвали основні ризики для української економіки в 2015-2016 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/news//352268/>

14. Євсєєва О.О. Підвищення стійкості та адаптивності розвитку регіону / О.О. Євсєєва // Економічний простір. – Збірник наукових праць. – № 101. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2015. – С. 72–81.

15. Жданова Л. Л. Відтворення і нагромадження капіталу: теорія, методологія, економічна політика [Монографія]. / Л. Л. Жданова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 296 с.

16. Жданова Л. Л. Методологічні засади дослідження економічного зростання в умовах науково-технічного прогресу / Л. Л. Жданова // Вісник соціально-економічних досліджень: збірник наукових праць. – Одеса: ОДЕУ. – 2003. – Вип. 17. С. 115–120.

17. Жданова Л. Л. Моделі зростання економіки, що трансформується / Л. Л. Жданова // Вісник соціально-економічних досліджень: збірник наукових праць. – Одеса: ОДЕУ. – 2001. – Вип. 9. – С. 18–23.

18. Жданова Л. Л. Соціально-економічний зміст економічного зростання й розвитку в період трансформації / Л. Л. Жданова // Вісник технологічного університету Поділля: Економічні науки. – Хмельницький, 2003. – № 2. – Т. 1. – С. 58–61.

19. Жданова Л. Л. Специфіка ринкового механізму економічного зростання та розвитку в період трансформації / Л. Л. Жданова // Вісник соціально- економічних досліджень: збірник наукових праць. – Одеса: ОДЕУ.

– 2003. – Вип. 14. С. 86–90.

20. Жук М. В. Передумови формування національної інноваційної системи прискореного розвитку економіки /М. В. Жук //Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 7. - С. 30-36.

21. Звєряков М.І. Про зміну моделі економічного розвитку// Науковий журнал “Економіка України”. — 2015. — 6 (643), С.41 – 47

22. Інноваційна стратегія українських реформ /[А. С. Гальчинський, В. М. Гейць, А. К. Кінах, В. П. Семиноженко]. - К.: Знання України, 2002. - 356 с.

23. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег / Дж. М. Кейнс. - М.: Прогресс, 1978. - 494 с.

24. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей: реферат-дайджест / Дж. М. Кейнс. - К.: АУБ, 1999. - 190 с.

25. Коляденко С. В. Структурні зміни в економіці регіонів як запорука економічного зростання / С. В. Коляденко // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=485>.

26. Корнійчук Л. Економічне зростання і сталий розвиток / Л. Корнійчук // Економіка України: Політико- економічний журнал. – 2008 . – №3 . – С.84-91.

27. Куценко В.І. Сталий розвиток: стратегія і тактика формування через призму соціогуманітарної сфери / В.І. Куценко. – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2012. – 168 с.

28. Маркс К. Капітал / Карл Маркс. - К.: Політ видав України, 1982. - 932 с.

29. Медоуз Д. Пределы роста: 30 лет спустя : [уч. пособ.] / Донелла Медоуз, Йорген Рандерс, Деннис Медоуз; [пер. с англ. Е. С. Оганесян]. - 3-е изд. - М. : Академкнига, 2007. - С. 342.

30. Нобелевская премия: \$1,342 млн. за колебания//Бизнес. - 2004. - № 42. - С. 19.
31. Осипов Ю. М. Теория хозяйства. Начала высшей экономики: Учебник: В 3-х томах. — М. : Издательство МГУ, 1998. Т. 3 : Хозяйственная динамика. Трансформации и переходы. Неоэкономическое хозяйство. — 607с.
32. Осипов Ю.М. Вместо предисловия // Ренессанс философии хозяйства. - М.: ТЕИС, 2011. 7.
33. Осипов Ю.М. Моя политэкономическая страда // Философия хозяйства. № 2014. - № 4 (94).
34. Пакулін С. Л. Державне регулювання і ресурсне забезпечення сталого розвитку соціального комплексу // Економічний простір: Зб. наукових праць. – № 65. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2012. – С. 103-110.
35. Пакуліна А. А. Ефективна і гнучка соціальна політика в умовах глобалізації / А. А. Пакуліна, Г. С. Пакуліна, С.Е. Бондарев // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015. – Вип. 51. – С. 174–178.
36. Пасічник Ю. В. Бюджетний потенціал економічного зростання / Ю. В. Пасічник. - Донецьк, Юго- Восток, ЛТД, 2005. - 642 с.
37. Пирог О. В. Стратегічні перспективи економічного розвитку національної економіки України / О. В. Пирог //Бізнес інформ. – 2011. – №11. – С. 32-34.
38. Попкова Е. Г. Новое качество экономического роста и «воронки отсталости» / Е. Г. Попкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.econ.asu.ru/lib/sborn/iecm2006/pdf/stat15.pdf>.
39. Попова В. В. Факторная теория экономического роста и развития: моногр. / В. В. Попова. - К., 2005. - 450 с.
40. Попович З. Економічне зростання і перспективи інноваційного розвитку // Економіка України. – 2016. – № 12, – С. 41-48
41. Про Державний бюджет України на 2016 рік : Закон України від

25.12.2015 № 928-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/928-19> 2. Попович З. Економічне зростання і перспективи інноваційного розвитку // Економіка України. – 2016. – № 12, – С. 41-48

42. Проданова Л. В. Економічне зростання й економічний розвиток: забезпечення сталості економічної системи: моногр. /Л. В. Проданова. - Донецьк: Схід. видав. дім, 2011. - 400 с.

43. Реверчук О. С. Класифікація видів економічного зростання: історико- аналітичний огляд / О. С. Реверчук//Науковий вісник НЛТУ України. - 2008. – 116 с.

44. Ревчун Б. “Економічне зростання” чи “економічний розвиток”? /Б. Ревчун // Економіка України. - 2003. - № 6. - С. 85-88.

45. Роль держави у довгостроковому економічному зростанні / за ред. Б. Є. Кваснюка. - К.: Ін-т екон. прогнозування, Харків: Форт, 2003. - 320 с.

46. Роль держави у довгостроковому економічному зростанні / О. Ю. Болховітіцова та ін.; [за ред. Б. Є. Кваснюка]. - К, Харків : Форт, 2003. - 424 с.

47. Сацик В. І. Якісне економічне зростання в Україні: сучасний стан і шляхи забезпечення / В. І. Сацик // Ефективна економіка [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=485>

48. Семюелсон П. А. Макроекономіка/Поль А. Семюелсон, Вільям Д. Нордгауз. - К.: Основи, 1995. - 544 с.

49. Сімків Л. Є. Якісне економічне зростання в Україні, його оцінка та шляхи забезпечення / Л. Є. Сімків // Тернопіль: Інноваційна економіка. – Тернопіль, 2014 – №2 [51]. – С. 21-25.

50. Сімків Л.Є. Якісне економічне зростання в Україні, його оцінка та шляхи забезпечення / Л.Є. Сімків // Інноваційна економіка. – 2016. – № 51.

51. Скрипник Н.Є. Фактори та передумови економічного зростання в Україні // східна європа: економіка, бізнес та управління Випуск 1 (06) / 2017

// [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://easterneurope-ebm.in.ua/journal/6_2017/03.pdf

52. Современные проблемы развития : материалы теор. семин. / отв. ред. В. Г. Хорос. - М. : ИМЭМО РАН, 2010. - 284 с.

53. Соціально-економічні аспекти розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ / Під ред. О. О. Непочатенко: [Монографія]. – Умань: Видавець «Сочінський», 2015.

54. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України: в 3 т. / [за ред. В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка]. - К.: Фенікс, 2007. - 264 с.

55. Тинберген Я. Пересмотр международного порядка / Я. Тинберген. – М.: Издательство Прогресс, 1980. – 360 с.

56. Томас В. Якість економічного зростання: Пер. з англ. / В.Томас, М. Дайламі, А. Дерешвар та ін.; наук. ред. пер. О. Кілієвич. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 350 с.

57. Туган-Барановський М. І. Основи політичної економії /М. І. Туган-Барановський; [за ред.С. М. Злупко]. - Львів: Вид. центр Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка, 2003. - 628 с.

58. Федулова Л. Оцінка рівня інноваційно-технологічного розвитку регіонів. – [Електронний ресурс] / Л. Федулова – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/monitor/oktober08/18.htm>.

59. Фрідмен М. Капіталізм і свобода / Мільтон Фрідмен. - К. : Дух і літера, 2010. - 320 с.

60. Харрод Р.Ф. К теории экономической динамики: Новые выводы экономической теории и их применение в экономической политике / Пер. с англ. / Р.Ф.Харрод. – М.: Гелиос АРВ, 1999. – 160 с. – (Сер. «Классики экономической науки – XX век»).

61. Хикс Д. Р. Стоимость и капитал /Д. Р. Хикс; [под ред. Р М. Ентова]. - М. : Прогресс, 1993. - 488 с.

62. Хорос В. Г. Идея развития: возможность обновления /В. Г. Хорос//Мировая экономика и международные отношения. - 2007. - № 2. - С. 75-89.
63. Хоружий С.С. О старом и новом / С.С. Хоружий. – СПб.: Алетейя, 2000. – 477 с.
64. Хрестоматия по экономической теории / [сост. Е. Ф. Борисов]. - М. : Юристъ, 1997. - 536 с.
65. Цирель С. В. Влияние государственного вмешательства в экономику и социального неравенства на экономический рост /С. В. Цирель // Вопросы экономики. - 2007. - № 5. - С. 100-110.
66. Червяков І.М. Економічний розвиток, економічне зростання і фактори, які стримують економічне зростання України // Режим доступу: http://ej.kherson.ua/journal/economic_10/30.pdf
67. Чкаусели В.О. Планетарная программа развития ноо- сферных процессов как основа цивилизационной безопасности / В.О. Чкаусели // «Дельфис. Ежегодник»: Материалы II Всероссийской междунар. конф. «Этика и наука будущего. На пути к духовно-экологической цивилизации». – М., 2002. – С. 121-126.
68. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер. - М. : Прогресс, 1982. - 386 с.
69. Шумпетер Й., Ростоу У. Теория экономического развития. (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры). Пер. с нем. Автономова В. С., Любского М. С., Чепуренко Л. Ю. / Й. Шумпетер – М.: Издательство Прогресс, 1982. – 455 с.
70. Экономико-математический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.И.Данилов- Данильян. – М.: Большая Российская энциклопедия: Изд. Дом «ИНФРА-М», 2003. – 688 с.
71. Экономическое развитие современной России / Под ред. Н.В. Яремчука. – М., 2005.

72. Якименко Н.В., Самойленко Є.А., Самойленко А. В. Сутність та компоненти потенціалу економічного зростання промислового виробництва в Україні// Режим доступу: http://lib.htei.org.ua/sites/default/files/83/2015/sutnist_ta_komponenti_potencialu_ekonomichnogo_zrostannya_promislovogo_virobnictva_v_ukrayini_.pdf
73. Якість економічного зростання/В. Томас[та ін.]. - К.: Основи, 2002. - 347с.
74. Criteria. What is an NGO? / Department of Public Information [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/dpi/ngosection/criteria.asp>.
75. Long-term macroeconomic forecasts. Key trends to 2050. A special report from The Economist Intelligence Unit [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eiu.com/public/topical_report.aspx?campaignid=ForecastingTo2050
76. Rejman K. Endogenous growth of territorial units / K. Rejman // Польща та Україна: Актуальні питання економічного розвитку в контексті євроінтеграції та глобалізації: [зб. наук. пр.]. – Львів 2010. – С. 122-129.
77. Stern N. The Economics of Development: A Survey / N. Stern // The Economic Journal. 1999. Vol. 99. Iss. 397.